

عنوان مقاله:

نقد و تحلیل بوم گرایی داستان اهل غرق منیرو روانی پور با نگاهی به گفتمان قدرت

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 26، شماره 94 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

اسد آبشیرینی - استادیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

محمدرضا صالحی مازندرانی - دانشیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

منوچهر جوکار - دانشیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

فاطمه حیات داوودی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

خلاصه مقاله:

نقد بوم‌گرا، مطالعه‌ی رابطه‌ی بین ادبیات و جهان طبیعت است که ریشه‌های ظهور آن طرح اندیشه‌های نو در مباحث انسان‌شناسی و معضلات زیست محیطی است؛ معضلاتی که گفتمان‌های اومانستی در پدید آمدن آن‌ها نقش بسزایی دارند. در این پژوهش روابط شخصیت‌های داستان اهل غرق منیرو روانی پور از جمله خیجو، زائر احمد حکیم، مه‌جمال، مدینه و مردان موبور با محیط زیست بررسی شده است تا نشان داده شود برپایه‌ی اندیشه‌های فوکو، چگونه روابط قدرت در سطوح گوناگون این داستان موثر بوده است. خیجو، مه‌جمال، مدینه و زائر احمد حکیم در این داستان رابطه‌ای نزدیک با طبیعت و همچنین نگاهی فراانسانی به زمین دارند که گفتمان غالب عصر، اومانسیسم فلسفی را به چالش می‌کشند؛ اومانسیسمی که در آن بیشتر توجه به اندیشه انسانی می‌شود و خود انسان و طبیعت را به چشم عنصر یا شی‌ای می‌نگرد. از این روست که فوکو در عصر تجدد، حضور انسان را در صحنه‌ی تصویرگری اندیشه و آگاهی می‌بیند و بر آن است که ترکیب‌های تجربی می‌باید در جای دیگری به غیر از حاکمیت مطلق «من می‌اندیشم» اعمال شوند؛ مردان موبور در این داستان کسانی هستند که قدرت سرمایه و اقتصاد را در اختیار دارند و از آن در راستای سلطه بر طبیعت استفاده می‌کنند که باعث نابودی زیست‌بوم طبیعی و ازهم پاشیدگی جامعه‌ی انسانی «جفره» به مثابه همه‌ی زمین می‌گردند. در این نوشتار، نظر به اهمیت و تأثیر گفتمان‌ها در تولید متن ادبی، هدف این بوده است که در داستان مورد بحث با روش توصیفی-تحلیلی رابطه‌ی انسان با محیط زیست و تأثیرگذاری گفتمان‌های مختلف که نقش موثری در اعمال قدرت دارند، بررسی شود تا زمینه‌ساز آگاهی بخشیدن به انسان در رفتارش با محیط زیست باشد و نسبت او را با طبیعت آشکار نماید.

کلمات کلیدی:

نقد بوم‌گرا، منیرو روانی پور، اهل غرق، گفتمان قدرت، فوکو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1487389>

